

Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni

Historia Muzeum

POCZĄTKI

Pierwsze próby dokumentowania dziejów polskich sił zbrojnych na morzu, czy gromadzenia pamiątek, podejmowane były już w okresie międzywojennym, jednak ograniczyły się praktycznie do formułowania teoretyczno-koncepcyjnych rozważań.

Po zakończeniu II wojny światowej powróciła sprawa utworzenia morskiej placówki muzealnej. Początkowo pamiątki związane z Marynarką Wojenną gromadzono głównie w Gdyni – tutaj zorganizowano w 1945 r. wystawę „Obrona Wybrzeża w 1939 roku”. Ta skromna ekspozycja zlokalizowana w budynku Polskich Linii Oceanicznych spotkała się z wielkim zainteresowaniem.

W 1946 r. podczas inspekcji Wybrzeża marszałek Michał Rola-Żymierski odwiedził wystawę, zapoznał się także z eksponatami zgromadzonymi w Gdyni. Przychylając się do koncepcji wysuwanej przez oficerów Marynarki Wojennej i Muzeum Wojska Polskiego, wyraził wówczas zgodę na utworzenie w Warszawie Muzeum Marynarki Wojennej, jako oddziału Muzeum Wojska Polskiego.

Wkrótce jednak zmieniono koncepcję i jako lokalizację wskazano początkowo obszar Westerplatte, ale ze względów technicznych zmieniono ją na Sopot. Tam, w willi przy ulicy Obrońców Westerplatte, zamierzano uruchomić ekspozycję historyczną, a w przyległym ogrodzie rozmieścić elementy uzbrojenia i broni morskiej. Niestety, pomimo zaawansowanych działań, do powstania Muzeum ostatecznie nie doszło.

Natomiast w styczniu 1947 r. Muzeum Wojska Polskiego zorganizowało w Warszawie wystawę prezentującą tradycje Polskiej Marynarki Wojennej, a w kwietniu tego roku powstał Oddział Historyczny Sztabu Głównego Marynarki Wojennej, koordynujący gromadzenie morskich pamiątek. Dzięki rosnącej liczbie eksponatów, w 1952 r. można było skompletować kolejną wystawę „Marynarka Wojenna w służbie Ojczyzny, w służbie pokoju”. Wysoka ocena i widoczne zainteresowanie wystawą, skłoniły Dowództwo Marynarki Wojennej do podjęcia starań sprowadzenia jej do Gdyni, z myślą zorganizowania stałej ekspozycji.

POWSTAJE MUZEUM

Pierwszy budynek Muzeum MW

Warto pamiętać, że lata powojenne nie sprzyjały popularyzacji dziejów polskich sił zbrojnych na morzu. W historii Polskiej Marynarki Wojennej lat II RP i okresu II wojny światowej brak było elementów zbieżnych z obowiązującą doktryną polityczną opartą na gloryfikacji wysiłku zbrojnego Ludowego Wojska Polskiego, z selektywnym, wręcz marginalnym, traktowaniem dokonań Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. To wpływało na skalę i sposób prezentacji historii oręża polskiego na morzu.

Ekspozycja plenerowa w latach 1953-1974

Pierwszą siedzibą Muzeum MW była stara willa przy gdyńskiej plaży, w której ulokowano ekspozycję, a na przyległym terenie o powierzchni 2000 m, ustawiono elementy uzbrojenia i wyposażenia okrętowego. Aktywności pierwszych pracowników zawdzięczamy wzbogacenie zasobów muzealnych unikatowymi eksponatami, jak np. działa artylerii nadbrzeżnej z Helu, działa wydobyte z wraku stawiacza min ORP „Gryf”, działka przeciwlotnicze z ORP „Błyskawica” oraz wiele innych. Ze składnicy muzealnej w Gdańsku sprowadzono kilkanaście luf armatnich i armat morskich z XVII i XIX w.

Przełomem było przejęcie w 1960 r. zasłużonego niszczyciela ORP „Burza”, przekształconego w okręt-muzeum. W czasie 15-letniej muzealnej służby okręt zwiedziło ponad 3,7 mln osób, przy krótszym sezonie wystawienniczym (1.05 - 12.10).

Okręt - muzeum ORP "Burza"

MUZEUM BEZDOMNE

Zły stan techniczny muzealnego budynku skutkujący początkowo, ze względu na bezpieczeństwo, ograniczeniem liczby zwiedzających, wymusił w maju 1969 r. decyzję o całkowitym zamknięciu obiektu. Tymczasową ekspozycję oddano do zwiedzania 9 maja 1970 r., w budynku dawnego kina przy Klubie Marynarki Wojennej.

W marcu 1974 r., w związku z budową Bulwaru Nadmorskiego, musiano zburzyć nie użytkowany budynek Muzeum, a także salę ekspozycyjną przy Klubie MW.

Zarysowały się wprawdzie perspektywy wybudowanie nowego gmachu Muzeum, powstał nawet projekt architektoniczny, niestety sytuacja ekonomiczna kraju odsunęła na bliżej nieokreśloną przyszłość realizację tego zamierzenia. Z chwilą zamknięcia ekspozycji muzealnej i wyburzenia starego gmachu Muzeum, ówczesny dowódca Marynarki Wojennej, wiceadm. Ludwik Janczyszyn podjął decyzję o przekształceniu dotychczasowego dziedzińca wystawowego w reprezentacyjny teren eksponujący broń morską. Uroczyste otwarcie Ekspozycji Broni i Uzbrojenia Morskiego nastąpiło 26 czerwca 1975 roku.

Stan techniczny ORP „Burza”, szczególnie poważne osłabienie blach poszycia, sprawił że 1 maja 1976 r. w rolę okrętu-muzeum wcielił się kolejny weteran II wojny światowej, słynny niszczyciel ORP „Błyskawica”.

Okręt, podobnie jak poprzednik, cieszy się ogromnym zainteresowaniem - w 2015 r. gościł ok. 90 000 zwiedzających, w 2016 r. 105 000 zwiedzających, a w całym okresie muzealnej służby - **6 235 500** osób (lata 1976 - 2016).

O DACH DLA HISTORII MARYNARKI WOJENNEJ

W drugiej połowie lat 90., skupieni wokół dowódcy MW admirała floty Ryszarda Łukasika, działacze krajowych i zagranicznych organizacji kombatanckich, historycy współpracujący z Muzeum, władze samorządowe Gdyni i wiele innych osób doceniających znaczenie historii morskiej, rozpoczęli działania na rzecz nowej siedziby Muzeum MW. Powołano Fundację "O dach dla historii Marynarki Wojennej Rzeczypospolitej Polskiej".

W 80. rocznicę odtworzenia Marynarki Wojennej, 28 listopada 1998 roku, akt erekcyjny wmurował Marszałek Sejmu RP Maciej Płażyński, wiceminister Obrony Narodowej Piotr Urbankowski, prezydent Gdyni Wojciech Szczurek, dowódca MW admirał floty Ryszard Łukasik, dyrektor Muzeum MW kmdr por. Zbigniew Wojciechowski oraz prezes Fundacji kmdr Jerzy Komorowski.

Problemy natury głównie finansowej, ale i organizacyjnej sprawiły, że powstawanie muzealnej siedziby rozciągnęło się na wiele lat. Budowę rozpoczęto w 2002 roku ze środków zgromadzonych przez Fundację, pochodzących zarówno od dużych instytucji, jak i setek darczyńców z kraju i zagranicy. Na uroczystość otwarcia nowej siedziby czekać musiano ponad 10 lat, do 28 listopada 2012 roku.

Budynek zaprojektowany przez Krzysztofa Kozłowskiego, we wspólnej architektonicznej bryle z Muzeum Miasta Gdyni, o kubaturze 17 830 m³, zajmuje powierzchnię użytkową 3 136 m². Posiada cztery w pełni klimatyzowane kondygnacje wystawowe, kompletnie wyposażoną salę audiowizualną, nowoczesną bibliotekę oraz wydzieloną część kawiarnianą. Całościowy koszt budowy i wyposażenia wyniósł prawie 18 mln złotych, w tym blisko 8 mln zgromadzonych przez Fundację "O dach dla historii Marynarki Wojennej".

Obecnie przed Muzeum kolejne wielkie wyzwanie - przygotowanie nowoczesnej, atrakcyjnej ekspozycji stałej, prezentującej historię i współczesność polskich sił morskich.

Wydruk ze strony: www.muzeummw.pl